

DÜNYA İLAÇ SEKTÖRÜ VE ANTİİNFEKTİFLERE BAKIŞ

İşıl Ülger İŞÇİ, Dr.
Bristol-Myers Squibb İlaçları

Dünyada ilaç endüstrisi hızla büyüyen ve Ar-Ge yatırımlarının en yoğun yaşandığı sektördür. Büyümenin, özellikle Kuzey Amerika, Avrupa ve Japonya'da gerçekleştiği ilaç sektöründe 2002 yılı itibarıyla toplamda %10'lara varan büyüme dikkat çekmektedir. Dünya ilaç endüstrisinin bu gelişimi içinde önemli bir motivatör, gelişen toplumların ihtiyaçları, değişen alışkanlıklar ve yaşam stilleridir. Gelişmiş olan toplumlarda uzayan insan ömrü, ilaç sektöründe de yaşanan yaşamların ihtiyaçlarına yönelik araştırmalara hız verilmesine neden olmaktadır.

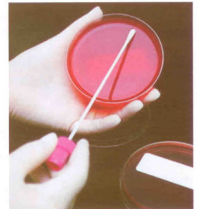
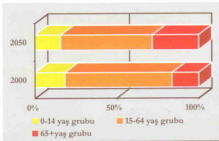
Yapılan araştırmalar da 2000 ve 2050 yılları arasında 15-64 yaş arası grubun %17 azalacağını, 65 yaş üstü grupta ise %68 oranında artış gerçekleşeceğini öngörmektedir. Avrupa birliğinde 65 yaş üstü popülasyonunun %14'ünü oluştururken, ilaç tüketiminin %30-40'ını kapsamaktadır. Aynı toplumlarda, çalışan yaş grubunun ise 2050'lere

gelindiğinde %20 azalacağı belirtilmektedir.

Bütün bu parametreler dünyada ilaç araştırmalarının yaşanan popülasyon dinamikleri ile yol almasına neden olmaktadır. Artık istenmeyen ilaç etkileşimleri, metabolizma ilaçları ve multipl drog kullanımına bağlı ilaç etkileşimleri artarak önem kazanmaktadır.

Demografik değişimler ilaç endüstrisindeki gelişim alanlarını biyoteknolojik ürünlere ve hedefe yönelik tedavilere kaydırmaktadır. Osteoporoz, Alzheimer ve kanser üzerindeki diagnostik Ar-Ge yatırımları önem kazanırken, gelişmekte olan ülkelerdeki değişen beslenme alışkanlıkları, diyabet ve kardiyovasküler sistem hastalıklarına yönelik tedavilere hız verilmektedir.

Dünya ilaç sektörünün büyüklüğünün 2004 yılında 505.8 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. Endüstrinin dağılımında en yüksek oran %47.2 ile Kuzey Amerika'dadır, onun peşinden %23.7 ile Avrupa, %12 ile Japonya, %6 ile Orta Amerika gelmektedir. İlaç endüstrisinde Türkiye'nin dünyadaki payı %1 dolayındadır.

En büyük ilk 13 ülkede ilaç pazarı 2002 eylül itibarıyla 2001'e göre %8 büyümeye göstermiştir. *Information Medical Statistics* (IMS) bilgileri ışığında Türkiye İlaç Pazarı, 2002 yılında dolar bazında % 24.5 büyümeye göstererek 2.5 milyar dolara ulaşmıştır.

Adet olarak bakıldığında, %0.8'lik bir büyümeye hızı sonucu 700 milyon kutuluk bir tüketim gerçekleşmiştir.

Sektördeki hacimlere terapötik alanlar bazında baktığımızda Amerika ve AB gibi gelişmiş ülkelerde merkezi sinir sistemi ürünlerinin en büyük hacmi oluşturduğunu, Türkiye'de ise halen anti-infektif ürünlerin pazarın en önemli kısmını

Dünya İlaç Sektörü Gelişimi

Yıl	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Büyüklik (Milyar\$)	304.2	338	373	406.9	438	469.4	505.8

	Kuzey Amerika Milyar\$	AB Milyar\$	Türkiye Milyon\$
Merkezi Sinir Sistemi	33.2	9.5	281
Kardiyovasküler Sistem	28.5	14.0	368
Gastro-intestinal Sistem	22.6	8.9	307
Solunum Sistemi	15.7	5.5	216
Anti-infektifler	12.6	4.5	562
Genitoüriner Sistem	9.9	3.4	108
Lokomotor Sistem	9.3	3.5	264

Terapötik alanların büyüklükleri (IMS, 2002)

	Kuzey Amerika %	AB %	Türkiye %
Kardiyovasküler Sistem	19	24	34.0
Merkezi Sinir Sistemi	22	16	32.0
Gastro-intestinal Sistem	15	15	27.7
Solunum Sistemi	10	9	33.0
Anti-infektifler	8	9	16.7
Genitoüriner Sistem	7	6	23.3
Lokomotor Sistem	6	5	17.2

Terapötik alanların büyümeye hızları (IMS, 2002)

oluşturmaya devam ettiğini görmekteyiz.

Aynı terapötik alanları büyümeye hızları anlamında karşılaştırdığımızda, Türkiye'de de en hızlı büyüyen alanların merkezi sinir sistemi ve kardiyovasküler sistem ilaçları olduğunu görmekteyiz. Dünyada kolesterol ve trigliserid düşüren ilaçların büyümeye hızı 2001 yılına göre %22 artış göstermekte, benzer bir büyümeye antidepresanlar grubunda %20 ile yaşanmaktadır.

Türkiye'de ilaç sektörü değerlendirmesinde kişi başına düşen ilaç tüketimini dolar bazında karşılaştırdığımızda, ülkemizin sıralamanın oldukça gerisinde kaldığını görmekteyiz.

Ülkemizde 40 dolar olarak görülen kişi başına ilaç tüketimi, anti-infektifler açısından bakıldığında 8.4 dolar ile bu miktarın 5'te birini oluşturmaktadır. Bu oran nüfusumuza oranla belirgin olarak düşük kalmaktadır.

İlaç endüstrisinde dolar bazında en çok tüketilen ilaçlar sıralamasında dünyada antiülseranlar, kolesterol düşüren ilaçlar ve antidepresanları sırasıyla ilk üçte görmekteyiz. Sefalosporinler bu listede onuncu sırada yer almaktadır. Aynı listeyi ülkemiz için oluşturduğumuzda non-steroidal antiinflamatuvarlardan sonra ikinci ve üçüncü sırada geniş spektrumlu penisilinler ve sefalosporinlerin yer aldığını görmekteyiz. İlk on sıralamasında makrolidlerin ve florokinolonların da bulunması yine dikkat çekmektedir.

Dünya pazarında reçeteleme alışkanlıklarını incelediğimizde antibiyotiklerin yine ön sıralarda olduğunu görmekteyiz.

Amerika ve Türkiye kıyaslamasını

reçete oranları açısından incelediğimizde Amerika'da Zithromax'ın 6. sırada yer aldığını görmekteyiz ve bu durumun tedavi protokolleri ile de desteklendiğini biliyoruz.

Ülkemizde, antibiyotik kullanımını incelediğimizde rasyonel antibiyotik kullanımının

Ülke	\$ / kişi	Ülke	\$ / kişi
1. ABD	567	8. Avusturya	188
2. Japonya	454	9. Danimarka	180
3. Fransa	268	10. İrlanda	175
4. Belçika	242	11. İspanya	171
5. Almanya	207	12. Hollanda	148
6. İngiltere	205	13.	
7. Finlandiya	203	TÜRKİYE	40

2002 yılında kişi başına ilaç tüketimi
(USD 2002, I.E.I.S.)

Ülke	\$ / kişi	Ülke	\$ / kişi
1. ABD	42.3	8. Meksika	9.3
2. Japonya	40.3	9. TÜRKİYE	8.4
3. Fransa	22.7	10. AUS / YZ	7.2
4. İtalya	17.4	11. İngiltere	6.6
5. Almanya	15.1	12. Arjantin	4.5
6. Kanada	11.7	13. Brezilya	1.7
7. İspanya	10.0		

2002 yılında kişi başına anti-infektif tüketimi
(USD 2002, I.E.I.S.)

Sıra	İlaç adı
1.	Omeprazol
2.	Simvastatin
3.	Atorvastatin.....
16.	Amoksisilin + Klavulanik asit
22.	Siprofloksasin
25.	Azitromisin
31.	Klaritromisin
37.	Levofloksasin
43.	Seftriakson
78.	Sefuroksim aksetil
82.	İmipenem ve silastatin

ABD 2002	TÜRKİYE 2002
1. Hydrocodone W/APAP	Calpol
2. Lipitor	Coraspin
3. Atenolol	Muscoril
5. Premarin	Vermidon
6. Zithromax	Voltaren
7. Furosemide	Tylol Hot
8. Amoxicilin	Mesulid
9. Norvasc	Supradyn
10. Hydrochlorothiazide	Augmentin
11. Alprazolam	Asist
12. Albuterol Aerosol	Duocid
13. Zoloft	Majezik
IMS 2002-Rx data	

giderek sonuç verdiğini görmekteyiz. Son 3 yılda ülkemizdeki antibiyotik kullanımı belirgin bir düşüş göstermiştir. Dolar bazında stabil seyr izleyen antiinfektif pazarı, adet bazında giderek küçülmektedir. Bu küçülme, reçete verilerindeki uygun molekül tercihleri ile de desteklenmektedir.

İlaç sektörü Ar-Ge yatırımları açısından bilinen pek çok sektörün önünde yer almaktadır. Bu yatırımlar 2002 yılında tüm ilaç firmaları için 32 milyar doları bulmuştur. Yapılan bu Ar-Ge yatırımları 2001 yılının harcamalarını %7.7 artırmış ve 1990 yılının yatırımlarının 3 katını bulmuştur. Yaklaşık 26.4 milyar doların Amerika'da, 5.7 milyar doların ise diğer ülkelerde araştırma bütçelerine aktarıldığını görmekteyiz. Tahmin edilenin aksine, yapılan bu harcamalar bilinen pek çok sektörün ilerisindedir. Microsoft, Boeing, IBM gibi Ar-Ge bütçesi ile övünen pek çok sektör grupları farma sektörünün gerisinde kalmaktadır.

Diğer bir gerçek de farma sektöründeki bu yatırımların devlet bütçeleri ile desteklenmediğidir. Amerika'da en çok satılan ürünler incelendiğinde 47 ilacın sadece 4'ünün devlet tarafından desteklenen araştırma bütçelerine sahip olduğunu görmekteyiz. Yatırımların özellikle Amerika'da odaklanmasına sebep olarak Avrupa, Japonya ve diğer ülkelerde devlet tarafından ilaç fiyat uygulamalarındaki kısıtlamalar neden gösterilmektedir. Geçen 6 yılı oranla bu yıl itibarıyla kanser tedavileri için geliştirilen 402 yeni molekül, kalp hastalıkları için 123, HIV / AIDS için 83, nörolojik hastalıklar için 176 molekül geliştirilme aşamalarında yol almaktadır.

Bir ilaç gelişimi sürecinde laboratuvarlarda incelenen 10.000 molekülün sadece 1 yada 2 sinin, ortalama 895 milyon Euro ve 10 yılı bulan araştırmalar sonucu ortaya çıktığı ise ilaç sektörünün en can alıcı gerçeğidir.

USD (x milyon)

Türkiye Antiinfektif Pazarı (IMS 2002)

Adet (x milyon)

